

بررسی انگیزه‌ها و دیدگاه‌های دانشجویان دانشکده دندانپزشکی مشهد پیرامون انتخاب رشته تحصیلی خویش در سال ۱۳۸۹

حسین نعمت‌اللهی*، مریم مهرباخانی**#، سحر غفارپور***، ابوالفضل قاسمی****

* دانشیار دندانپزشکی کودکان، مرکز تحقیقات دندانپزشکی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران
 ** استادیار دندانپزشکی کودکان، مرکز تحقیقات مواد دندانی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران
 *** دستیار تخصصی گروه دندانپزشکی کودکان، مرکز تحقیقات دندانپزشکی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

**** دندانپزشک

تاریخ ارائه مقاله: ۹۲/۴/۱۱ - تاریخ پذیرش: ۹۲/۱۰/۲۲

Evaluation of Mashhad Dental School Students' Motives and Viewpoints on Their Career Choices in 2010

Hossein Neamatollahi*, Maryam Mehrabkhani**#, Sahar Ghafarpour***, Abolfazl Ghasemi****

* Associate Professor of Pediatric Dentistry, Dental Research Center, School of Dentistry, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

** Assistant Professor of Pediatric Dentistry, Dental Materials Research Center, School of Dentistry, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

*** Postgraduate Student of Pediatric Dentistry, School of Dentistry, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

**** Dentist.

Received: 2 July 2013 ; Accepted: 12 January 2014

Introduction: The results of studies on the dental students' perceived motivation toward their career choice have been used in planning social, educational, professional, medical, and economic issues associated with this career. The purpose of this study was to investigate the reasons and motivations of first and final grade dental students towards their career choices.

Materials and Methods: Seventy five dental students at first (40 students) and sixth grades (35 students) from Mashhad dental school participated in this cross sectional study. A self administered questionnaire consisting of students' personal information and their motivations for choosing dentistry were distributed among the students. Statistical examination was done using SPSS software (Version 11.5). Chi-square and Mann-Whitney tests were used for performing statistical analysis ($\alpha=0.05$).

Results: The results show that the most frequent reasons for choosing dentistry were economic factors, social status and job security, and proper and flexible working time. Females, attention due to the lower risk for life-threatening complications in dental practice were significantly higher than males ($P=0.001$). Shifting perspectives of sixth year dental students toward dentistry compared to first-year students were more frequent ($P=0.031$). This change in perspective in the sixth-year students had a more negative trend.

Conclusion: Economical factors and professional factors had the most influence on selecting dentistry by students. It is definite that these kinds of factors in dentistry could have negative effects on dental graduates, future career.

Key words: Career, dental student, motivation.

Corresponding Author: mehrabkhanim@mums.ac.ir

J Mash Dent Sch 2014; 38(1): 71-84 .

چکیده

مقدمه: نتایج پژوهش‌هایی که در مورد انگیزه‌های دانشجویان دندانپزشکی از انتخاب رشته تحصیلی خویش انجام گرفته، در برنامه ریزی‌های اجتماعی، آموزشی، تخصصی، درمانی، اقتصادی مرتبط با این حرفه مورد استفاده قرار گرفته است. هدف از این مطالعه بررسی دیدگاه‌ها و انگیزه‌های دانشجویان سال‌های اول و آخر دانشکده دندانپزشکی مشهد از انتخاب دندانپزشکی به عنوان رشته تحصیلی بود.

مواد و روش‌ها: ۷۵ نفر از دانشجویان سال‌های اول (۴۰ نفر) و ششم (۳۵ نفر) دانشکده دندانپزشکی مشهد که در سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ تحصیل می‌کردند در این مطالعه مقطعی شرکت داشتند. پرسشنامه‌ای شامل دو قسمت اطلاعات شخصی دانشجویان و دلایل و انگیزه‌های ورود به رشته دندانپزشکی در اختیار شرکت‌کنندگان گذاشته شد و پس از جمع‌آوری اطلاعات جهت تحلیل آماری از تست‌های Chi-Square و Mann-Whitney استفاده شد ($\alpha=0.05$).

یافته‌ها: انگیزه‌های نمونه‌های مورد مطالعه در انتخاب رشته دندانپزشکی به ترتیب عبارت بودند از: درآمد مالی مناسب، موقعیت اجتماعی، امنیت شغلی و زمان کاری مناسب. توجه نمونه‌های مونث به فاکتور کمتر بودن خطرات تهدیدکننده حیات بیماران در دندانپزشکی، تفاوت معنی‌داری با نمونه‌های مذکر داشت ($P=0.001$). تغییر دیدگاه دانشجویان سال ششم نسبت به رشته دندانپزشکی در مقایسه با دانشجویان سال اول بیشتر بود ($P=0.031$) که این تغییر دیدگاه در دانشجویان سال ششم بیشتر جنبه منفی داشت.

نتیجه‌گیری: فاکتورهای اقتصادی و عوامل وابسته به شغل بیشترین تاثیر را در انتخاب رشته دندانپزشکی در دانشجویان مورد مطالعه در این تحقیق داشته‌اند. مسلم است که این نوع گرایش به رشته دندانپزشکی می‌تواند در آینده تاثیرات منفی بر آینده شغلی فارغ‌التحصیلان دندانپزشکی داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: حرفه، دانشجویان دندانپزشکی، انگیزه.

مجله دانشکده دندانپزشکی مشهد / سال ۱۳۹۳ دوره ۲۸ / شماره ۱: ۸۴-۷۱.

مقدمه

کنند.^(۲)

انتخاب شغل یک فرایند چندوجهی و پیچیده است که تمام حوزه‌های زندگی فرد را تحت تاثیر قرار می‌دهد و یکی از مهمترین تصمیمات انسان در طول زندگی به شمار می‌رود. هر فردی سعی دارد شغلی را در اجتماع انتخاب کند که علاوه بر تأمین نیازهای مادی، از نظر روانی نیز او را ارضاء نماید. در راستای فراهم آوردن زمینه و بستر مناسب برای اشتغال در مشاغل مناسب، مطالعه و بررسی خصوصیات، استعدادها و تمایلات فردی ضروری بنظر می‌رسد.^(۱)

در دهه‌های اخیر به نقش حیاتی رشته‌های دندانپزشکی و پزشکی در حفظ و ارتقاء سلامت همه اقشار مردم در جوامع مختلف توجه بیشتری مبذول شده است و تغییرات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی بر ارتقاء جایگاه نیروهای کار مراقبین سلامت در جامعه تاثیر مثبت گذاشته است.

نتایج مطالعه وحید دستجردی و همکاران^(۳) در سال

انسان در طول زندگی خویش بارها دست به انتخاب می‌زند چرا که قدرت حق انتخاب یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های والای انسانی است. او در گذر عمر از دوره نوجوانی به بعد با دو انتخاب مهم و حیاتی انتخاب رشته تحصیلی و انتخاب شغل روبرو می‌شود.

انتخاب رشته تحصیلی در دوره متوسطه یکی از سرنوشت‌سازترین انتخاب‌های دوره دانش‌آموزی است که این انتخاب می‌تواند مقدمه‌ای برای انتخاب رشته دانشگاهی باشد و از اهمیت زیادی برخوردار است.^(۱)

در این مقطع، طرح‌ریزی برای ادامه تحصیل و یا انتخاب شغل پس از پایان آموزش دوره متوسطه موضوع مهمی است که باید به آن توجه شود و در این زمینه اطلاعات وسیع و دقیقی در اختیار دانش‌آموزان گذاشته شود تا بتوانند در رابطه با ورود به دانشگاه جهت ادامه تحصیل و یا ورود به عرصه بازار کار تصمیم‌گیری

رشته را بدون توجه به علائق و استعدادهای خود انتخاب می‌کنند. این امر ممکن است در ادامه تحصیل برای برخی از آنها مشکل‌ساز شود. از این رو بررسی این مساله که چرا دانشجویان دندانپزشکی این حرفه را به عنوان شغل آینده خود انتخاب کرده‌اند و چه انگیزه‌هایی باعث این انتخاب شده است، اهمیت پیدا می‌کند.

در این مطالعه عوامل موثر در تصمیم‌گیری دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه مشهد برای انتخاب رشته تحصیلی خویش و دیدگاه کنونی آنها نسبت به این رشته مورد بررسی قرار گرفته است.

مواد و روش‌ها

در این پژوهش توصیفی، تحلیلی مقطعی، پس از تصویب و تایید کلیات پژوهش در شورای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، نمونه‌های مورد مطالعه شامل دانشجویان سال اول و ششم دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد در سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ انتخاب شدند. پرسشنامه در اختیار شرکت‌کنندگان قرار داده شد. پس از پاسخ به سوالات، تعداد ۴۰ نفر از دانشجویان سال اول و ۳۵ نفر از دانشجویان سال ششم نسبت به تکمیل و عودت پرسشنامه اقدام کردند. به منظور تعیین روایی پرسشنامه، از ۱۰ نفر متخصصین دندانپزشکی در رشته‌های مختلف نظرخواهی شد. پس از تایید روایی، پایایی پرسشنامه با انجام مطالعه آزمایشی (Pilot) تعیین شد. به این صورت که یک نمونه ۱۰ تایی از دانشجویان به روش اجرای دوباره آزمون یا روش بازآزمایی (Test-Retest) با فاصله یک هفته به سوالات پرسشنامه پاسخ دادند و پس از محاسبه، میزان ضریب پایایی ۰/۸۷ به دست آمد. سوالات پرسشنامه محقق ساخته (Self-Established) پژوهش حاضر، شامل دو بخش بود: قسمت اول شامل اطلاعات شخصی دانشجویان مثل سن، جنس،

۱۳۹۱ پیرامون بررسی انگیزه‌های دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی دانشگاه شهیدبهشتی در انتخاب رشته تحصیلی خویش نشان داد که به نظر می‌رسد برخی از عوامل مثل جایگاه اجتماعی بالا و وضعیت حرفه‌ای، در هر دو گروه دانشجویان در ایجاد انگیزه آنها برای انتخاب رشته دانشگاهی به یک میزان از اهمیت برخوردار باشند. اکثریت دانشجویان دندانپزشکی موقعیت اجتماعی و درآمد بالا، توانائی خود اشتغالی، ماهیت هنری رشته دندانپزشکی و نیز امکان کمک به مردم در این رشته را به عنوان مهمترین فاکتورهای تاثیرگذار در انتخاب رشته خویش ذکر کرده بودند. در مقابل دانشجویان دانشکده پزشکی به عوامل دیگری مثل جنبه‌های نوع دوستی، استعداد، وجهه اجتماعی و ماهیت چالش برانگیز حرفه پزشکی را به عنوان کلیدی که آنها را به سمت انتخاب حرفه پزشکی هدایت کرده بود، اشاره داشته‌اند.^(۳)

مطالعات گذشته نشان داده‌اند علاوه بر وجود انگیزه‌های مختلف برای ورود دانشجویان به رشته دندانپزشکی، تفاوت‌هایی در انگیزه‌های دانشجویان با توجه به فاکتورهای زمینه‌ای مثل جنس، نژاد، سطح تحصیلات والدین وجود دارد.^(۴) در همین ارتباط، انگیزه‌های کارمداری (Business-Oriented) در انتخاب رشته دانشجویان پسر از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند در حالیکه زمینه‌های مردم مداری (People-Oriented) بخش مهمی از دغدغه‌های دانشجویان دختر در این رابطه را تشکیل می‌دهند.^(۳)

با توجه به تعداد زیاد دانشکده‌های دندانپزشکی در ایران که در سال انجام این مطالعه حدود ۲۰ دانشکده بوده است، متأسفانه در کشور ما، به نظر می‌رسد که بخش عمده دانش آموزان از طریق کنکور سراسری وارد رشته دندانپزشکی می‌شوند و معمولاً رتبه‌های برتر کنکور، این

جدول ۱ آورده شده است. ۲۶/۷ درصد پدران افراد مورد مطالعه پزشک بودند و یا شغل آنها وابسته به حرفه پزشکی بود و ۳۸/۷ درصد مادران افراد مورد مطالعه، خانه دار بودند.

عوامل موثر درانتخاب دندانپزشکی به عنوان رشته تحصیلی در افراد مورد مطالعه در کل و نیز به تفکیک جنس در جدول ۲ نشان داده شده است. بر اساس یافته‌های جدول یاد شده، افراد مورد مطالعه، درآمد مالی مناسب، موقعیت اجتماعی خوب، امنیت شغلی و ساعات کاری مناسب رشته دندانپزشکی را به عنوان موثرترین عوامل در انتخاب رشته دندانپزشکی به عنوان رشته تحصیلی خویش ذکر کرده‌اند. همچنین در بین دانشجویان دختر عواملی از قبیل عدم بروز مرگ و میر در درمان‌های روزمره دندانپزشکی، زمان کاری مناسب، موقعیت اجتماعی خوب، عدم اشباع بازار کار در کشور از حرفه دندانپزشکی و لذت بردن از انجام کارهای ظریف با دست، تاثیر قابل توجهی درانتخاب رشته دندانپزشکی داشت.

یافته‌های جدول ۳ عوامل مؤثر در انتخاب رشته در بین دانشجویان سال اول و ششم دندانپزشکی را مورد مقایسه قرار داده است. نقش بستگان درجه یک و دبیران دبیرستان در انتخاب رشته تحصیلی در بین دانشجویان سال ششم به نسبت سال اول دارای میانگین بالاتری بود. دانشجویان سال اول به نسبت دانشجویان سال ششم، عوامل وابسته به ماهیت شغلی (Vocational) مثل علمی و هنری بودن رشته دندانپزشکی ($P < 0/001$)، زمان کافی برای گذراندن با خانواده ($P < 0/001$)، عوارض شغلی کم ($P < 0/004$) و جذابیت حرفه دندانپزشکی ($P = 0/01$) را در انتخاب رشته خود بیشتر دخیل دانسته‌اند.

براساس یافته‌های این مطالعه، در دانشجویان سال

شغل پدر و مادر، میزان تحصیلات پدر و مادر و دیدگاه دانشجویان در مورد رشته تحصیلی خود و قسمت دوم شامل سؤالاتی در رابطه با انگیزه‌ها و دلایل انتخاب دندانپزشکی بود.

منظور از دیدگاه، نظر دانشجویان نسبت به رشته دندانپزشکی قبل از وارد شدن به این رشته بود که در طی تحصیل با توجه به آشنایی بیشتر با دندانپزشکی ممکن است این نظر تغییر کند و مثبت یا منفی شود.

در پرسش‌نامه قسمتی که مربوط به میزان تاثیر عوامل مختلف در انتخاب رشته بود، به صورت کمی و با عددی از ۰ تا ۳ (عدد ۰ عدم تاثیر و ۳ حداکثر تاثیر عامل در انتخاب رشته) مشخص شد. پس از جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه و آنالیز داده‌ها، نتایج طبقه‌بندی و ارائه شدند. جهت آنالیز آماری داده‌ها از نرم افزار SPSS نسخه ۱۱/۵ استفاده شد. برای توصیف داده‌ها از جداول آماری استفاده شد. آزمون کای دو، برای بررسی ارتباط بین دو متغیر کیفی اسمی و برای بررسی متغیرهای کمی در هر گروه با توزیع غیرنرمال از آزمون من ویتنی استفاده شد.

یافته‌ها

میانگین سنی دانشجویان سال اول و سال ششم شرکت‌کننده در پژوهش حاضر، به ترتیب $19/5 \pm 0/712$ سال و $25/17 \pm 2/945$ سال بود. تعداد دانشجویان دختر سال اول ۲۳ نفر (۴۷/۵ درصد)، دانشجویان پسر سال اول ۱۷ نفر (۴۲/۵ درصد) و تعداد دانشجویان دختر سال ششم ۱۹ نفر (۵۹ درصد) و دانشجویان پسر ۱۶ نفر (۴۵ درصد) بود. از تعداد ۱۲۰ دانشجوی سال اول و ششم دانشکده، ۷۵ دانشجو (۶۲٪) به پرسشنامه پاسخ دادند و فقط در بین دانشجویان سال ششم حدود ۱۰ نفر از آنها بهداشت کار دهان و دندان بودند که در مطالعه شرکت نداشتند.

تنوع شغلی پدران و مادران افراد مورد مطالعه در

انتخاب رشته دندانپزشکی در دختران سال ششم به نسبت پسران پررنگتر بود و امکان کمک به مردم در بهبود زیبایی دهانشان ($P=0/001$) و امکان انجام درمان‌های مختلف دندانپزشکی بی نیاز از اخذ تخصص ($P=0/005$) از جمله فاکتورهائی بشمار می‌رفتند که در انتخاب رشته دانشجویان پسر سال ششم به نسبت دانشجویان دختر همکلاسی خود تاثیر بیشتری داشتند.

یافته‌های جدول ۴ نشان می‌دهد که درصد دانشجویان سال ششمی که دیدگاهشان نسبت به رشته خود تغییر یافته بود به نسبت دانشجویان سال اول بیشتر بوده است. نتایج چگونگی تغییر دیدگاه نمونه‌ها نیز در جدول ۵ آورده شده است.

اول، توصیه بستگان و اقوام درجه یک شاغل در دندانپزشکی تاثیر بیشتری در انتخاب رشته دانشجویان پسر به نسبت دختران همان سال داشت ($P=0/39$) و عواملی همچون مسئولیت سبک‌تر حرفه دندانپزشکی نسبت به رشته پزشکی ($P=0/003$)، لذت بردن از انجام کارهای هنری ($P=0/25$) و زمان کاری مناسب دندانپزشکی ($P=0/34$)، در انتخاب رشته دانشجویان دختر سال اول به نسبت پسران همان سال، تاثیرگذارتر بود.

همچنین با مقایسه‌ای که به لحاظ جنسیتی در بین دانشجویان سال ششم انجام شد، نقش دیران دبیرستان ($P<0/001$)، تشویق وابستگان دندانپزشک ($P=0/007$)، عدم اشباع بازار کار از حرفه دندانپزشکی ($P=0/05$) در

جدول ۱: توزیع فراوانی نمونه‌های مورد مطالعه بر اساس شغل پدران و مادران به تفکیک سال تحصیلی

شغل	پدر		مادر	
	سال اول		سال اول	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد
آزاد	۴	۱۰/۰	۱۴	۱۸/۷
کارمند	۱۱	۲۷/۵	۱۹	۲۵/۳
پزشکی و رشته‌های وابسته به پزشکی	۸	۲۰/۰	۲۰	۲۶/۷
فرهنگی	۹	۲۲/۵	۱۱	۱۴/۷
دانشگاهی	۵	۱۲/۵	۵	۶/۷
خانه دار	-	-	-	-
ذکر نشده	۳	۷/۵	۶	۸/۶
کل	۴۰	۱۰۰/۰	۷۵	۱۰۰/۰

جدول ۲: میانگین و انحراف معیار عوامل موثر در انتخاب رشته دندانپزشکی در افراد مورد مطالعه به تفکیک جنس

ردیف	عوامل موثر	کل نمونه‌ها						
		جنس			نتیجه آزمون			
		مذکر		مونث		Mann-Whitney test		
میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار			
۱	همیشه دوست داشتم دندانپزشک باشم.	۱/۱۹	۱/۱۴۷	۱/۲۹	۱/۱۴۲	۱/۱۰	۱/۱۵۸	$P=۰/۴۲۰$
۲	یکی از بستگان درجه یک من دندانپزشک بود.	۱/۰۱	۱/۲۶۸	۱/۲۴	۱/۲۸۱	۰/۸۳	۱/۲۴۳	$P=۰/۱۱۴$
۳	یکی از دوستان خانوادگی ما که به حرفه دندانپزشکی اشتغال داشت مشوق من بود.	۱/۰۴	۱/۱۷۹	۰/۸۸	۱/۱۲۲	۱/۱۷	۱/۲۲۳	$P=۰/۳۴۸$
۴	وابستگان دندانپزشک من، مشوق من بودند.	۱/۰۴	۱/۲۲۴	۱/۱۵	۱/۲۰۹	۰/۹۵	۱/۲۴۴	$P=۰/۴۵۹$
۵	دوستان من در دبیرستان مشوق من برای ورود به دندانپزشکی بودند.	۱/۱۲	۱/۱۵۰	۰/۷۹	۰/۹۴۶	۱/۳۹	۱/۲۴۳	$P=۰/۰۳۸$
۶	آشنایی من با زندگی حرفه‌ای یکی از دندانپزشکان زمینه اشتیاق مرا فراهم کرد.	۰/۸۷	۱/۱۳۱	۰/۷۶	۱/۱۰۳	۰/۹۵	۱/۱۶۱	$P=۰/۴۶۹$
۷	علمی و هنری بودن رشته دندانپزشکی مرا به این رشته علاقمند کرد.	۱/۱۹	۱/۲۰۱	۱/۲۴	۱/۲۰۰	۱/۱۵	۱/۲۱۶	$P=۰/۶۹۲$
۸	دوست داشتم در آینده برای خودم کار کنم. (خودم رئیس خودم باشم)	۱/۹۹	۱/۰۴۶	۲/۰۹	۱/۱۱۱	۱/۹۰	۰/۹۹۵	$P=۰/۲۸۱$
۹	کار دندانپزشکی زمان کافی را به من می‌دهد تا بیشتر با خانواده ام باشم.	۲/۱۹	۳/۷۶۶	۲/۴۷	۵/۵۰۶	۱/۹۵	۱/۰۴۸	$P=۰/۱۸۹$
۱۰	ارائه خدمات دندانپزشکی می‌تواند محدود به روز باشد و فاقد کشیک شبانه باشد.	۲/۱۹	۱/۰۰۹	۱/۸۲	۱/۱۱۴	۲/۴۹	۰/۸۱۰	$P=۰/۰۰۵$
۱۱	از انجام کارهای ظریف با دست لذت می‌برم.	۱/۸۳	۱/۰۹۵	۱/۵۳	۱/۱۰۷	۲/۰۷	۱/۰۳۴	$P=۰/۰۳۱$
۱۲	دوست داشتم به مردم برای بهبود زیبایی دهانشان کمک کنم.	۱/۰۱	۱/۰۳۱	۱/۲۱	۱/۰۶۷	۰/۸۷	۰/۹۸۹	$P=۰/۱۳۷$
۱۳	پی بردم پیدا کردن کار برای دندانپزشکان راحت‌تر است.	۲/۱۵	۰/۹۸۲	۱/۹۴	۱/۰۹۹	۲/۳۲	۰/۸۵۰	$P=۰/۱۴۷$
۱۴	درآمد مالی دندانپزشکان رضایت بخش است.	۲/۳۵	۰/۸۱۴	۲/۲۱	۰/۹۴۶	۲/۵۴	۰/۶۳۶	$P=۰/۰۴۷$
۱۵	ساعات کار دندانپزشکان منظم است.	۱/۸۷	۱/۰۳۱	۱/۶۸	۱/۰۹۳	۲/۰۲	۰/۹۶۱	$P=۰/۱۶۸$
۱۶	دندانپزشکی با مرگ و زندگی بیماران کمتر ارتباط دارد.	۱/۹۲	۲/۳۹۲	۱/۷۱	۳/۴۰۷	۲/۱۰	۰/۹۷۰	$P=۰/۰۰۱$
۱۷	کار دندانپزشکی جذاب و جالب است.	۱/۷۵	۱/۰۵۴	۱/۵۶	۱/۰۵۰	۱/۹۰	۱/۰۴۴	$P=۰/۱۴۳$
۱۸	عوارض شغلی رشته دندانپزشکی کم است.	۱/۲۱	۱/۰۶۹	۱/۰۳	۰/۹۶۹	۱/۳۷	۱/۱۳۵	$P=۰/۲۰۹$
۱۹	دندانپزشکان از موقعیت اجتماعی خوبی برخوردار هستند.	۲/۳۱	۰/۷۷۱	۲/۰۶	۰/۸۵۱	۲/۵۱	۰/۶۳۷	$P=۰/۰۱۶$
۲۰	دندانپزشکان از امنیت شغلی خوبی برخوردار هستند.	۲/۲۷	۰/۸۹۰	۲/۰۳	۰/۹۶۹	۲/۴۶	۰/۷۷۸	$P=۰/۰۳۵$

$P=0/021$	0/954	2/20	1/041	1/65	1/025	1/95	عدم اشباع بازار کار کشور از حرفه دندانپزشکی	۲۱
$P=0/952$	0/981	0/71	1/031	0/71	0/997	0/71	علاقمنند به انجام تحقیقات در زمینه دندانپزشکی بودم.	۲۲
$P=0/353$	1/183	1/00	0/958	1/15	1/082	1/07	دندانپزشکان می‌توانند درمان‌های مختلف دندانپزشکی را بدون داشتن تخصص انجام دهند.	۲۳
$P=0/908$	1/229	1/12	1/153	1/06	1/187	1/09	به علت علاقه به ادامه تحصیل در تخصص خاصی در دندانپزشکی این رشته را انتخاب کرده‌ام.	۲۴
$P=0/060$	1/089	2/15	1/254	1/62	1/192	1/90	با توجه به رتبه آزمون سراسری این رشته را انتخاب کردم.	۲۵

جدول ۳: مقایسه عوامل موثر در انتخاب رشته دندان پزشکی در افراد مورد مطالعه به تفکیک سال تحصیلی

نتیجه آزمون Mann-Whitney test	سال ششم		سال اول		عوامل موثر	ردیف
	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین		
$P=0/086$	0/919	0/91	1/279	1/43	همیشه دوست داشتم دندانپزشک باشم.	۱
$P=0/037$	1/392	0/34	1/086	0/3	یکی از بستگان درجه یک من دندانپزشک بود.	۲
$P=1$	1/235	0/06	1/143	1/03	یکی از دوستان خانوادگی ما که به حرفه دندانپزشکی اشتغال داشت مشوق من بود.	۳
$P=0/094$	1/301	0/31	1/114	0/80	وابستگان دندانپزشک من، مشوق من بودند.	۴
$P=0/033$	1/268	1/46	0/958	0/82	دیوران من در دبیرستان مشوق من برای ورود به دندانپزشکی بودند.	۵
$P=0/495$	1/248	0/83	1/033	0/90	آشنایی من با زندگی حرفه‌ای یکی از دندانپزشکان زمینه اشتیاق مرا فراهم کرد.	۶
$P<0/001$	1/056	0/66	1/132	1/67	علمی و هنری بودن رشته دندانپزشکی مرا به این رشته علاقمنند کرد.	۷
$P=1/028$	1/073	1/71	0/974	2/23	دوست داشتم در آینده برای خودم کار کنم. (خودم رئیس خودم باشم)	۸
$P<0/001$	1/010	1/26	4/956	3/00	کار دندانپزشکی زمان کافی را به من می‌دهد تا بیشتر با خانواده ام باشم.	۹
$P=0/020$	1/027	1/94	0/955	2/40	ارائه خدمات دندانپزشکی می‌تواند محدود به روز باشد و فاقد کشیک شبانه باشد.	۱۰
$P=0/048$	1/065	1/57	1/085	2/05	از انجام کارهای ظریف با دست لذت می‌برم.	۱۱
$P<0/001$	0/950	0/54	0/931	1/43	دوست داشتم به مردم برای بهبود زیبایی دهانشان کمک کنم.	۱۲
$P=0/203$	0/957	2/29	1/00	2/03	پی بردم پیدا کردن کار برای دندانپزشکان راحت‌تر است.	۱۳
$p=0/557$	0/877	2/37	0/764	2/32	درآمد مالی دندانپزشکان رضایت بخش است.	۱۴

$P=0/303$	۱/۱۲۶	۱/۷۱	۰/۹۳۴	۲/۰۰	۱۵	ساعات کار دندانپزشکان منظم است.
$P=0/088$	۱/۰۹۴	۱/۴۶	۳/۰۷۵	۲/۳۲	۱۶	دندانپزشکی با مرگ و زندگی بیماران ارتباطی ندارد.
$P=0/013$	۱/۰۳۷	۱/۴۳	۱/۰۰	۲/۰۳	۱۷	کار دندانپزشکی جذاب و جالب است.
$P=0/004$	۰/۹۲۳	۰/۸۳	۱/۰۸۵	۱/۵۵	۱۸	عوارض شغلی رشته دندانپزشکی کم است.
$P=0/812$	۰/۷۲۵	۲/۳۴	۰/۸۱۶	۲/۲۷	۱۹	دندانپزشکان از موقعیت اجتماعی خوبی برخوردار هستند.
$P=0/278$	۰/۸۷۷	۲/۳۷	۰/۹۰۳	۲/۱۷	۲۰	دندانپزشکان از امنیت شغلی خوبی برخوردارند.
$P=0/052$	۱/۰۴۳	۲/۱۷	۰/۹۸۱	۱/۷۵	۲۱	عدم اشباع بازار کار کشور از حرفه دندانپزشکی
$P<0/001$	۰/۵۱۴	۰/۱۷	۱/۰۸۳	۱/۱۷	۲۲	علاقمنند به انجام تحقیقات در زمینه دندانپزشکی بودم.
$P=0/001$	۰/۷۷۵	۰/۶۰	۱/۱۵۴	۱/۴۸	۲۳	دندانپزشکان می‌توانند درمان‌های مختلف دندانپزشکی را بدون داشتن تخصص انجام دهند.
$P<0/001$	۰/۷۸۰	۰/۶	۱/۲۱۰	۱/۶۵	۲۴	به علت علاقه به ادامه تحصیل در تخصص خاصی در دندانپزشکی این رشته را انتخاب کرده‌ام.
$P=0/651$	۱/۲۴۸	۱/۹۴	۱/۱۵۹	۱/۸۸	۲۵	با توجه به رتبه آزمون سراسری این رشته را انتخاب کردم.

جدول ۴: توزیع فراوانی گروه‌های مورد مطالعه بر اساس تغییر دیدگاه آنها به تفکیک سال تحصیلی

نتیجه آزمون Chi-square	سال				تغییر دیدگاه نمونه‌ها
	ششم		اول		
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
$P=0/031$	۷۷/۱۴	۲۷	۴۷/۶۱	۲۲	داشته‌اند
	۲۲/۸۶	۸	۵۲/۳۹	۲۰	نداشته‌اند
	۱۰۰/۰	۳۵	۱۰۰/۰	۴۲	کل

جدول ۵: مقایسه نوع تغییر دیدگاه دانشجویان دندانپزشکی نسبت به رشته تحصیلی خویش به تفکیک سال تحصیلی

نوع تغییر دیدگاه	سال				جمع کل نظرات
	ششم		اول		
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
مثبت	۱۶	۷۲/۷	۳	۱۱/۱	۱۹
منفی	۶	۲۷/۳	۲۴	۸۸/۹	۳۰
کل	۲۲	۱۰۰/۰	۲۷	۱۰۰/۰	۴۹

بحث

براساس یافته‌های پژوهش حاضر، اکثر نمونه‌های مورد مطالعه، به درآمد مناسب حرفه دندانپزشکی به عنوان مهمترین عامل تاثیرگذار در تصمیم‌گیری آنها در انتخاب رشته دندانپزشکی اشاره داشتند و عواملی همچون موقعیت اجتماعی خوب، امنیت شغلی، ساعات کاری مناسب و بازار کاری بهتر دندانپزشکی نسبت به سایر رشته‌های پزشکی عوامل تاثیرگذار بعدی در انتخاب آنها بشمار می‌رفتند.

یافته‌های مطالعه حاضر نشان می‌دهد که هشت عامل مهم که در انتخاب رشته دندانپزشکی نمونه‌های مورد مطالعه نقش پررنگ‌تری داشتند (جدول ۱) همه به نحوی با مسائل اقتصادی و راحتی حرفه دندانپزشکی ارتباط داشتند که به نوعی با نتایج پژوهش رجعتی حقی^(۵) که در آن، انگیزه‌های مادی در انتخاب رشته دانشجویان دندانپزشکی مشهد بیشترین اهمیت را داشته است و نیز با یافته‌های مطالعه Aguiar و همکاران در برزیل^(۶) که مهمترین انگیزه‌های انتخاب رشته دندانپزشکی در بین دانشجویان را دلایل اقتصادی به دست آوردند همچنین با مطالعه Gallagher و همکاران^(۷) که در آن به تاثیر مزایای مادی حرفه دندانپزشکی، تخصصی بودن حرفه دندانپزشکی، امنیت شغلی، انعطاف‌پذیری، عدم وابستگی و کیفیت خوب زندگی در انتخاب رشته دانشجویان دندانپزشکی سال آخر کالج سلطنتی انگلستان اشاره داشت همخوانی دارد. در همین ارتباط Crossley و همکاران^(۸) انگیزه‌های انتخاب رشته دندانپزشکی و پزشکی را در بین دانشجویان دانشگاه منچستر بررسی کردند. در این مطالعه از پرسشنامه‌ای استفاده شد که شش عامل شامل امنیت و موقعیت شغلی، ماهیت شغل، فرصت‌های شغلی، مراقبت از بیمار و کار با مردم، استفاده از مهارت‌های شخصی و

علاقه به علم آموزی. در نتایج مشخص شد که دانشجویان دندانپزشکی بیشتر علاقه شخصی و منافع مادی را انگیزه انتخاب رشته خویش عنوان کرده‌اند.

بی‌شک بسیاری از جوانان برای اینکه بتوانند در آینده شغل مناسب‌تری پیدا کنند و یا این که احتمال اشتغال آنان افزایش یابد، برای ادامه تحصیل به عرصه دانشگاه وارد می‌شوند. لذا باتوجه به مساله امنیت شغلی و با این دیدگاه که افراد با اشتغال در حرفه دندانپزشکی، دیگر نگران بیکاری یا بیکار شدن نخواهند بود، این رشته را به عنوان رشته آینده تحصیلی خویش انتخاب می‌کنند.

در نقطه مقابل مطالعاتی وجود دارد که در نتایج آنها نقش عوامل و انگیزه‌های مادی و کسب درآمد به عنوان عوامل موثر در انتخاب رشته دندانپزشکی به عنوان رشته تحصیلی کم‌رنگ است.^(۹،۱۰) Vigild و همکارانش^(۱۱) عامل درآمد را پس از عواملی مثل راحتی کار، منزلت و احترام اجتماعی و تئوری عملی بودن رشته دندانپزشکی به عنوان فاکتورهای تاثیرگذار در انتخاب رشته دندانپزشکی مطرح نمودند. هاشمی پور^(۴) نیز در پژوهشی که در کرمان انجام داد نتیجه‌گیری نمود که در دانشجویان دندانپزشکی ارتباط با مردم، خدمت به جامعه و موقعیت اجتماعی از موثرترین عوامل در انتخاب رشته دندانپزشکی بوده است. همچنین یافته‌های مطالعه Morriss موید آنست که مهمترین انگیزه دانشجویان سال اول دندانپزشکی بریتانیا از انتخاب رشته دندانپزشکی، کار برای مردم و خدمت به جامعه ذکر شده بود ولی کسب درآمد مناسب در ردیف ششمین انگیزه دانشجویان قرار داشت.^(۱۲)

در همین ارتباط، نتایج Karibe و همکاران^(۱۳) نیز نشان داد که دلایل انتخاب رشته دندانپزشکی توسط اکثر دانشجویان سوئدی بترتیب، خدمت به مردم (۴۴ درصد)، کسب درآمد (۲۶ درصد) و علاقه (۲۱ درصد) و در بین

همخوانی دارد. با این حال با بخشی دیگر از یافته‌های Rodrigo و همکارانش که والدین را به عنوان مهمترین عامل موثر در انتخاب رشته دندانپزشکی در میان دانشجویان آسیائی نسبت به سایر نژادها معرفی نموده است^(۱۵) مطابقت ندارد. همچنین با نتایج مطالعه Karibe و همکارانش در سال ۲۰۰۸ در سوئد و ژاپن مبنی بر آن که در کشورهای آسیائی، توقعات والدین بر تصمیم‌گیری دانشجویان دندانپزشکی در انتخاب این رشته به عنوان یک شغل شدیداً تاثیرگذار است^(۱۳)، همخوانی ندارد.

براساس نتایج به دست آمده در مطالعه حاضر در هر دو گروه دانشجویان پسر سال اول و ششم، درآمد مالی رشته دندانپزشکی، به عنوان اولین عامل موثر در انتخاب این رشته تحصیلی مطرح گردیده بود. این یافته با نتایج پژوهش Rodrigo و همکاران^(۱۵) که بر اساس آن در انتخاب رشته دانشجویان پسر به نسبت دختران در دانشکده‌های دندانپزشکی استرالیا و نیوزلند، جنبه‌های مالی این رشته تاثیرگذارتر بوده است مطابقت دارد. در بررسی رابطه بین جنس نمونه‌های مورد مطالعه و انگیزه‌های آنان در انتخاب رشته دندانپزشکی در پژوهش‌های مختلف، تناقض‌هایی وجود دارد. ولی نتایج مطالعه ما با یافته پژوهش‌های رجعتی حقی و همکاران^(۵)، Hallissey و همکاران^(۱۴) و رواقی و همکاران^(۱۶) مطابقت داشت. همچنین در مطالعه‌ای که توسط هاشمی پور^(۴) در کرمان انجام شده است مقایسه نمرات انگیزه انتخاب رشته میان دانشجویان دختر و پسر شرکت‌کننده در مطالعه نشان داد که عامل درآمد به عنوان یک انگیزه در انتخاب رشته دانشجویان دندانپزشکی پسر بیشتر از دختران موثر بوده است ($P=0/044$). از سوی دیگر یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج مطالعه Bernabe و همکاران^(۱۷) در پرو همخوانی ندارد، پژوهش یاد شده انگیزه‌های دختران و

دانشجویان ژاپنی خدمت به مردم (۱۸ درصد)، کسب درآمد (۱۱ درصد) و علاقه (۹ درصد) بوده است که این امر نشان می‌دهد که انگیزه دانشجویان سوئدی برای دندانپزشک شدن و آموختن دندانپزشکی به صورت آکادمیک بالاتر از دانشجویان ژاپنی می‌باشد.

یکی دیگر از عواملی که در انتخاب رشته نمونه‌های مورد مطالعه ما نقش داشت، سبک‌تر بودن بار مسئولیت حرفه دندانپزشکی نسبت به رشته پزشکی است که براساس نتایج مطالعه حاضر این انگیزه پس از انگیزه‌هایی مثل درآمد مناسب، اشتغال آسان، ساعات کاری منظم و موقعیت اجتماعی مناسب دندانپزشکان قرار گرفته بود؛ که با نتایج Hallissey و همکاران^(۱۴) که شرایط کاری راحت، استقلال کاری، ساعات کار منظم، درآمد خوب و فرصتی برای کمک به مردم را از انگیزه‌های انتخاب رشته دندانپزشکی در دانشجویان ایرلندی به دست آورده بودند قابل مقایسه است.^(۱۴)

به طور کلی در مطالعه حاضر، تاثیر افراد دیگر شامل دبیران دبیرستان، اقوام یا بستگان درجه یک شاغل در حرفه دندانپزشکی در ترغیب نمونه‌ها به انتخاب رشته دندانپزشکی نسبتاً کم‌رنگ بود به نحوی که این عوامل کمترین میانگین‌های تاثیر را به خود اختصاص داده بودند. نتایج مطالعه حاضر با یافته‌های Hallissey و همکاران^(۱۴) که وجود بستگان یا دوستان دندانپزشک تاثیر کمتری در انتخاب رشته دانشجویان دندانپزشکی ایرلندی در سال ۲۰۰۰ داشتند و نیز با بخشی از نتایج مطالعه Rodrigo و همکاران^(۱۵) که ثابت می‌کرد که اکثر دانشجویان استرالیائی نیوزلندی (۸۱/۴ درصد) به دلیل انگیزه فردی قوی، رشته دندانپزشکی را انتخاب کرده بودند و نقش والدین و دندانپزشکان در تصمیم‌گیری تعداد کمی از آنان (به ترتیب ۳۹ درصد و ۲۲ درصد) موثر بوده است،

فرانسه^(۱۹)، انگلیس^(۲۰) که نقش جنسیت در گرایش به رشته دندانپزشکی را مورد مطالعه قرار داده بودند و نتیجه‌گیری کرده بودند که تمایل دختران به انتخاب حرفه دندانپزشکی رو به افزایش است همخوانی دارد.

نتایج بررسی‌های متعدد نشان می‌دهد که دلایل انتخاب رشته دندانپزشکی به عنوان یک رشته تحصیلی براساس اولویت‌ها تا حدی در مطالعات مختلف، متفاوت می‌باشد که این امر را می‌توان به فرهنگ عمومی جامعه، مسائل اقتصادی، ارزش علم و دانش‌اندوزی در جوامع مختلف نسبت داد.^(۴) اما با این حال شباهت‌های موجود بین نتایج پژوهش‌ها در این زمینه نیز می‌تواند ناشی از ماهیت ثابت حرفه دندانپزشکی در نقاط مختلف دنیا و پرتعداد بودن این رشته به رغم وجود مشکلات متعدد فرا راه آن باشد.

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که دیدگاه افراد مورد مطالعه، رشته تحصیلی خویش در دانشجویان سال ششم نسبت به دانشجویان سال اول بیشتر عوض شده بود ($P < 0/03$) به طوری که اکثر دانشجویان سال ششم که دیدگاهشان عوض شده بود، تغییر دیدگاهی منفی پیدا کرده بودند درحالی که تغییر دیدگاه دانشجویان سال اول نسبت به رشته دندانپزشکی به طور عمده مثبت بود. دانشجویان دندانپزشکی سال اول، در طول سال اول تا حدی با سایر رشته‌های علوم پزشکی به ویژه پزشکی آشنا می‌شوند و شاید از آن جایی که دروس علوم پایه در رشته دندانپزشکی نسبت به پزشکی سبک‌تر است تصور بهتری نسبت به این رشته در دانشجویان ایجاد کند. علاوه بر این به دلیل این که در این مقطع تحصیلی، هنوز دروس اختصاصی و عملی دندانپزشکی آغاز نشده‌اند، آشنائی آنها با این رشته مختصر است و نمی‌توانند نظر قاطعی در مورد رشته تحصیلی خویش داشته باشند. ۸۸/۹ درصد از دانشجویان سال ششم که تغییر دیدگاه داشته‌اند، تغییر

پسران دانشجو در انتخاب رشته دندانپزشکی را مورد مقایسه قرار داده بود. تاثیر انگیزه اقتصادی در انتخاب رشته در بین دختران و پسران تفاوت معنی‌داری نداشت و عامل ثبات شغلی دندانپزشکان به عنوان مهمترین فاکتور در انتخاب رشته دندانپزشکی در هر دو گروه دختران و پسران از اهمیت زیادی برخوردار بود و دستیابی به درآمد بیشتر، کمترین نقش را در انتخاب رشته آنها داشت.

مقایسه میزان تاثیر عامل درآمد مالی رشته دندانپزشکی در انتخاب این رشته در دانشجویان دختر سال اول و ششم نشان داد که در انتخاب این رشته توسط دانشجویان دختر سال ششم، عوامل درآمدی مناسب و موقعیت اجتماعی خوب بیشترین تاثیر را داشته است. در حالی که دانشجویان دختر سال اول محدود بودن زمان کاری و ظرافت کار دندانپزشکی را به عنوان مهمترین عامل انتخاب این رشته به عنوان رشته تحصیلی خویش عنوان کرده بودند. در همین ارتباط نتایج هاشمی پور و همکاران نشان داد که دانشجویان دختر بیش از پسران توصیه‌های خانواده و ارتباط با مردم را در انتخاب رشته خود دخیل دانسته بودند درحالی که دانشجویان پسر برای خدمت به جامعه، کار با دست و داشتن مطب مستقل اهمیت بیشتری قائل شده بودند. به نظر می‌رسد امروزه دختران ایرانی نسبت به گذشته تمایل بیشتری به داشتن شغل و درآمد مستقل پیدا کرده‌اند و همین امر سبب شده است که تعداد قابل توجهی از دانش‌آموزان دختر که در آزمون سراسری رتبه خوبی کسب می‌کنند رشته دندانپزشکی را به دلیل مزایای مرتبط با ماهیت حرفه‌ای دندانپزشکی آن به سایر رشته‌ها ترجیح بدهند و در چند سال اخیر ما شاهد بوده‌ایم که تعداد دانشجویان دندانپزشکی دختر نسبت به پسران رشد بیشتری داشته است. این امر با یافته‌های پژوهشگران مختلف در، دانمارک^(۱۱)، استرالیا^(۱۵)، آمریکا^(۱۸)،

این امر می‌تواند زمینه‌ای برای انتخاب رشته دندانپزشکی در فرزندان آنها باشد. Karibe و همکاران^(۱۳) نیز در مطالعه‌ای در بین دانشجویان دندانپزشکی ژاپن دریافتند که ۶۰ درصد از دانشجویان ژاپنی که در یک دانشکده دندانپزشکی غیردولتی تحصیل می‌کردند حداقل یکی از والدینشان دندانپزشک بودند. در افراد مورد مطالعه ما، شغل‌های آزاد (۲۸/۶ درصد) و کارمندی در رده‌های دوم و سوم شغل پدر دانشجویان قرار داشت.

از محدودیت‌های مطالعه حاضر می‌توان به انجام آن در دانشکده دندانپزشکی مشهد اشاره کرد. بنابراین نمی‌توان نتایج آن را به دانشجویان دندانپزشکی کل کشور تعمیم داد و و بدین منظور بهتر است مطالعات مشابهی در دیگر مراکز دانشگاهی کشور انجام شود. دیگر آن که سوالات پرسشنامه بیشتر در ارتباط با انگیزه‌های فردی دانشجویان در انتخاب رشته تحصیلی طراحی شده بود و کمتر به انگیزه‌های اجتماعی دانشجویان پرداخته بود که بهتر است در مطالعات آینده به این جنبه از دلایل انتخاب رشته نیز توجه شود.

نتیجه‌گیری

دانشجویان مورد مطالعه، درآمد مناسب حرفه دندانپزشکی را به عنوان مهمترین عامل موثر و فاکتورهائی نظیر موقعیت اجتماعی مناسب، امنیت شغلی بالا، ساعات کاری منظم و عدم عوارض حیاتی این حرفه برای بیماران را به عنوان عوامل تاثیرگذار بعدی در انتخاب رشته خویش می‌شناختند.

تشکر و قدردانی

این مطالعه با پشتیبانی معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام گردیده است، که به این وسیله، مراتب سپاس پژوهشگران ابراز می‌گردد. نتایج به دست آمده از این تحقیق برگرفته از پایان‌نامه دوره عمومی

دیدگاهشان منفی بوده است؛ شاید عواملی همچون تجربه کاری، آگاهی نسبت به مسئولیت کار درمانی، آشنائی با عوارض حرفه دندانپزشکی، اشباع بازار کار دندانپزشکان عمومی، رقابت سنگین در آزمون دوره‌های تخصص، طولانی بودن مدت طرح دوره تخصصی و تعداد زیاد دندانپزشکان در شهرهای بزرگ و پائین بودن تعرفه خدمات دندانپزشکی در شهرهای کوچک در تغییر دیدگاه آنان نقش داشته است. شاید بتوان نتیجه‌گیری کرد که یافته‌های پژوهش حاضر در ارتباط با تغییر دیدگاه دانشجویان سال آخر با نتایج مطالعه Sofola و همکاران^(۲۱) در نیجریه در تضاد باشد، آنها دریافتند که تمایل به تغییر رشته در دانشجویان نیجریه‌ای، تا قبل از ورود به دوره بالینی (سال چهارم) بیشتر دیده می‌شود، اما با شروع دوره بالینی، علاقه‌مندی آنها به دندانپزشکی بیشتر شده و تمایل به تغییر رشته در بین دانشجویان کمتر شده است.

در مطالعه حاضر، میانگین سن دانشجویان سال اول $19/58 \pm 0/712$ سال است که این مطابق با نتایج مطالعات هاشمی‌پور^(۴)، رجعتی^(۵)، Aguiar^(۶)، Brand^(۹)، Gietzelt^(۱۰)، Vigild^(۱۱) و خامی^(۲۲) می‌باشد. اما باید توجه داشت که فلسفه آموزشی، شرایط ورود و روش‌های انتخاب دانشجو در بین دانشکده‌های مختلف متفاوت است به عنوان مثال در سیدنی دانشجویان باید دارای یک مدرک قبلی برای ورود به دانشکده دندانپزشکی باشند و برای همین، سن دانشجویان سال اول نسبت به دانشجویان سایر دانشکده‌ها بالاتر است.^(۱۵)

از اطلاعات مربوط به وضعیت شغل پدران افراد مورد مطالعه چنین استنباط می‌شود که ۲۶/۷ درصد پدران دانشجویان پزشک بودند و یا در یکی از حرفه‌های وابسته به پزشکی مشغول بکار بودند که بالاترین درصد شغلی را در بین شغل پدران دانشجویان به خود اختصاص می‌داد.

دندانپزشکی است که با شماره ۲۴۴۳ در کتابخانه دانشکده دندانپزشکی مشهد به ثبت رسیده است.

منابع

1. Shafiabadi A. Career advice and professional tips and job-selection theories. 21st ed. Tehran: Nashre Rosd 2012. P. 15, 46-8, 54-5, 209-24. (Persian)
2. Hosseini Birjandi S. Supervisor of education and its various systems. 2nd ed. Tehran: Nashre Rosd 1991. P. 14, 15, 743. (Persian)
3. Vahid Dastjerdi M, Mahdian M, Vahid Dastjerdi E, Namdari M. Study motives and career choices of Iranian medical and dental students. *Acta Medica Iranica* 2012; 50(6): 41.
4. Hashemipour M. Dental student's motivation for entering dentistry in Kerman school of dentistry. *Iran J Med Educ* 2006; 6(1): 109-15.
5. 5-Rajati Haghi H. Evaluation of dental students motivation in their chosen field of study. [Doctorate Thesis]. Iran. Dental School of Mashhad University of Medical Science; 2002. (Persian)
6. Aguiar CM, Veiga Pessoa MA, Camara AC, Perrier RA, De figueiredo JA. Factors involved in the choice of dentistry as an occupation by pernambuco dental students in Brazil. *J Dent Educ* 2009; 73(12): 1401-7.
7. Gallagher J, Clarke W, Wilson N. Understanding the motivation: A qualitative study of dental students' choice of professional career. *Eur J Dent Educ* 2008; 12(2): 89-98.
8. Crossley ML, Mubarik A. A comparative investigation of dental and medical students' motivation towards career choice. *Br Dent J* 2002; 193(8): 471-3.
9. Brand AA, Chikte UM, Thomas CJ. Choosing dentistry as a career- profile of entering students (1992) to the Sydney University, Australia. *Aust Dent J* 1996; 41(3): 198-205.
10. Gietzelt D. Social profile of first-year dentistry students at the University of Sydney. *Aust Dent J* 1997; 42(4): 259-66.
11. Vigild M, Schwarz E. Characteristics and study motivation of Danish dental students in a longitudinal perspective. *Eur J Dent Educ* 2001; 5(3): 127-33.
12. Morriss S. What kind of people want to became dentist? General dental council recruitment working party survey of first year undergraduate dental students. *Br Dent J* 1992; 173(4): 143-4.
13. Karibe H, Kawakami T, Suzuki A, Waita S, Ogata K, Aoyagi K, et al. Career choice and attitudes towards dental education amongst dental students in Japan and Sweden. *Dent Educ* 2009; 13(13): 80-6.
14. Hallissey J, Hannigan A, Ray N. Reasons for choosing dentistry as a career-A survey of dental students attending a dental school in Ireland during 1998-99. *Eur J Dent Educ* 2000; 4(2): 77-81.
15. Rodrigo JM, Michael VM, Tracey W, Murray T, Roderick IM, Theo G. Sociodemographic backgrounds and career decisions of Australian and New Zealand dental students. *Dent Educ* 2006; 70(2): 169-78.

16. Ravaghi V, Sadr A, Borzabadi N. The motivation of dental students to enter the dental school. *Journal of Dentistry Shahid Beheshti University of Medical Sciences* 2003; 22(4): 597-604. (Persian)
17. Bernabe E, Icaza JL, Delgado-Angulo EK. Reasons for choosing dentistry as a career: A study involving male and female first-year students in Peru. *Eur J Dent Educ* 2006; 10(4): 236-41.
18. Scarbecz M, Ross JA. Gender differences in first-year dental student's motivation to attend dental school. *J Dent Educ* 2002; 66(8): 952-61.
19. Hennequin M, Tubert S, Devillers A, Muller M, Michalesco P, Peli JF, et al. Socioeconomic and schooling status of dental undergraduates from six French universities. *Eur J Dent Educ* 2002; 6(3): 95-103.
20. Stewart FMJ, Drummond JR, Carson L, Hoard Reddick G. The future of the profession: A survey of dental school applicants. *Br Dent J* 2004; 197(9): 569-73.
21. Sofola OO, Uti OG, Akpene OI. Does exposure to dental education change the perceptions of Nigerian students to dentistry as a profession? *Eur J Dent Educ* 2008; 12(3): 159-62.
22. Khami MR, Murtooma H, Jafarian M, Vehkalahti MM, Virtanen JI. Study motives and career choices of Iranian dental students. *Med Princ Pract* 2008; 17(3): 221-6.